

Exam. Code : 103201

Subject Code : 1045

B.A./B.Sc. 1st Semester

SOCIOLOGY

(Fundamentals of Sociology-I)

Time Allowed—3 Hours] [Maximum Marks—100

Note :— (1) Section-A consists of 10 questions. Attempt any 8 questions in upto 50 words. Each question carries 2 marks.

(2) Section-B consists of 8 questions. Each unit has two questions. Attempt 6 questions (selecting at least 1 from each unit) in all. Each question carries 14 marks.

SECTION—A

1. Write short answers on eight questions with length upto half page :

(i) Definition of Sociology

(ii) Relationship of Sociology with Economics

(iii) Synthetic School of Sociology

(iv) Society

(v) Two characteristics of Institution

(vi) In-Groups

(vii) Importance of Groups

(viii) Role-conflict

(ix) Norms

(x) Status.

2×8=16

SECTION—B

Note :— Attempt *six* questions (selecting at least *one* from each unit) in all. Each question carries **14** marks.

UNIT—I

2. Discuss the nature of Sociology. What is the use of Sociology for society ? 14
3. Discuss relationship of Sociology with History and Political Science. 14

UNIT—II

4. Define Association. Discuss functions of association by giving examples. 14
5. Discuss features and elements of community. 14

UNIT—III

6. Define Groups. Discuss features of Primary and Secondary Groups. 14
7. What are the characteristics of Groups ? Briefly discuss Reference Groups. 14

UNIT—IV

8. Discuss status and role as elements of social structure. 14
9. What is Social Structure ? Discuss characteristics of Social Structure. 14

(Punjabi Version)

- ਨੋਟ :— (1) ਭਾਗ ਓ ਵਿੱਚ 10 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ। ਕੋਈ 8 ਪ੍ਰਸ਼ਨ, ਹਰੇਕ ਦਾ ਉੱਤਰ 50 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 2 ਅੰਕ ਹਨ।
- (2) ਭਾਗ ਅ ਵਿੱਚ 8 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ 6 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। (ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ) ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 14 ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ—ਓ

1. ਅੱਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਉ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਅੱਧੇ ਪੇਜ ਤੱਕ ਦਿਉ :
- (i) ਸਮਾਜਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ
 - (ii) ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਾਜਸ਼ਾਸਤਰ ਦਾ ਸੰਬੰਧ
 - (iii) ਸਮਾਜਸ਼ਾਸਤਰ ਦਾ ਸਿੰਥੈਟਿਕ ਸਕੂਲ
 - (iv) ਸਮਾਜ
 - (v) ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਦੋ ਲੱਛਣ
 - (vi) ਅੰਤਰਿਕ ਸਮੂਹ

(vii) ਸਮੂਹਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ

(viii) ਭੂਮਿਕਾ ਸੰਘਰਸ਼

(ix) ਮਾਨਦੰਡ

(x) ਸਥਿਤੀ।

2×8=16

ਭਾਗ—ਅ

ਨੋਟ :— ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਛੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ (ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚੁਣੋ), ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 14 ਅੰਕ ਹਨ।

ਯੂਨਿਟ—I

2. ਸਮਾਜ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। ਸਮਾਜ ਲਈ ਸਮਾਜ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀ ਹੈ ? 14
3. ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਨਾਲ ਸਮਾਜ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 14

ਯੂਨਿਟ—II

4. ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ। ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਕੇ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 14
5. ਸਮੁਦਾਇ ਦੇ ਤੱਤਾਂ ਅਤੇ ਲੱਛਣਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 14

ਯੂਨਿਟ—III

6. ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਮੂਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 14
7. ਸਮੂਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਕੀ ਹਨ ? ਚੈਫਰੈਂਸ ਗਰੁੱਪਾਂ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 14

ਯੂਨਿਟ—IV

8. ਸਮਾਜਿਕ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਤੱਤਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 14
9. ਸਮਾਜਿਕ ਢਾਂਚਾ ਕੀ ਹੈ ? ਸੋਸ਼ਲ ਢਾਂਚੇ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 14

(Hindi Version)

- ਨੋਟ :— (1) ਭਾਗ ਕ ਮੇਂ 10 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈ। ਕੋਈ 8 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਤਿਯੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੋ 50 ਸ਼ਬਦਾਂ ਮੇਂ ਲਿਖੋ। ਪ੍ਰਤਿਯੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੇ 2 ਅੰਕ ਹੈ।
- (2) ਭਾਗ ਖ ਮੇਂ 8 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈ। ਪ੍ਰਤਿਯੇਕ ਯੂਨਿਟ ਮੇਂ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਿਏ ਗਏ ਹੈ। ਸਭੀ ਮੇਂ ਸੇ 6 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। (ਪ੍ਰਤਿਯੇਕ ਯੂਨਿਟ ਮੇਂ ਸੇ ਕਮ ਸੇ ਕਮ ਏਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚੁਨਕਰ) ਪ੍ਰਤਿਯੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੇ 14 ਅੰਕ ਹੈ।

ਭਾਗ—ਕ

1. ਆਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਕੇ ਉਤਰ ਦੇਂ। ਪ੍ਰਤਿਯੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ ਉਤਰ ਆਢੇ ਪ੍ਰਥ ਤਕ ਦੇਂ :
- (i) ਸਮਾਜਸ਼ਾਸ਼ਤ੍ਰ ਕੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ
 - (ii) ਅਰਥਸ਼ਾਸ਼ਤ੍ਰ ਕੇ ਸਾਥ ਸਮਾਜਸ਼ਾਸ਼ਤ੍ਰ ਕਾ ਸੰਬੰਧ
 - (iii) ਸਮਾਜਸ਼ਾਸ਼ਤ੍ਰ ਕੇ ਸਿੰਥੇਟਿਕ ਸਕੂਲ
 - (iv) ਸਮਾਜ
 - (v) ਸੰਸਥਾਨ ਕੀ ਦੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਏਂ

(vi) आन्तरिक समूह

(vii) समूह का महत्व

(viii) भूमिका संघर्ष

(ix) मानदंड

(x) स्थिति।

2×8=16

भाग—ख

नोट :— सभी में से 6 प्रश्न करें। (प्रत्येक यूनिट में से कम से कम एक प्रश्न चुनकर), प्रत्येक प्रश्न के 14 अंक हैं।

यूनिट—I

2. समाजशास्त्र की प्रकृति पर चर्चा करें। समाज के लिए समाजशास्त्र का क्या उपयोग है ? 14
3. इतिहास और राजनीति विज्ञान के साथ समाजशास्त्र के संबंधों पर चर्चा करें। 14

यूनिट—II

4. एसोसिएशन को परिभाषित करें। उदाहरण देकर संस्था के कार्यों की चर्चा करें। 14
5. समुदाय के तत्वों और लक्षणों की चर्चा करें। 14

यूनिट—III

6. समूहों को परिभाषित करें। प्राथमिक और माध्यमिक समूहों के लक्षणों की चर्चा करें। 14
7. समूह की विशेषताएं क्या हैं ? संदर्भ समूह की संक्षेप में चर्चा करें। 14

Gndupapers.com

यूनिट—IV

8. सामाजिक संरचना के तत्वों के रूप में स्थिति और भूमिका पर चर्चा करें। 14
9. सामाजिक संरचना क्या है ? सामाजिक संरचना की विशेषताओं की चर्चा करें। 14